

Aprillitav mai

EPL

Vanasõna ütleb: kui aprill toob roheline, siis mai sööb selle ära. Erakordselt soe jürikuu pani varakult puud-põõsad lehte, lehekuu külm ja rahe võttis neid vähemaks. Kuu esimestel öödel langes õhutemperatuur paljudes Eestimaa kohtades rohukatte kõrgusel koguni 8 kuni 9 miinuskraadini. Mitmel pool Tartu- ja Põlvamaal jäidki sel aastal sirelid õide puhkemata. Kuu keskel läksid ilmad jälle soojemaks, nii et tervikuna oli mai keskmine õhutemperatuur Eestis isegi ligi 3 kraadi üle normi.

Üle kolme nädala valitses maal põud, korralikumat vihma said põllud tunda alles mai viimasel kolmandikul. Kui tavaliselt on Eesti keskmiseks sademetehulgaks 45 mm, siis nüüd arvutasid agrometeoroloogid selleks vaid 34 mm.

Maikuu oli õige tormine. Isegi sügaval sisemaal ulatusid pooltel päevadel tuulepuhangud kuni 10 m/s, laevaliiklus oli tugevalt häiritud nii 12. kui 26. kuupäeval. Viimati mainitud päeval tundus raju nii suur olevat, et saartelt helistati meteoroloogidele – kas oli sajandi torm? Tegelikult olid tuulehood ligi poole nõrgemad (24–25 m/s) kui 31 aastat tagasi.

Meeldejäävaks tegi möödunud kuu muidugi erakordne rahetorm 29. mail. Tõraveres müristas peaaegu kaheksa tundi, rahet sadas Elvast Peipsini. Purustusi said nii autod kui ka kasvuhooned ja majad, paljudel põldudel poleks nagu midagi kasvanudki. Teateid tuli 5–7 sentimeetristest rahekamakatest. Astronoomid kommenteerisid – oli õnn, et rahet ei tulnud 5. mail, muidu oleks pahategu aetud planeetide rivistuse kaela, sest tolleks päevaks ennustasid astroloogid ja kindlustusseltsid suuri loodusõnnetusi.

Rahetorme esines mais mitmel pool – Prantsusmaal, Hollandis, Jaapanis, Saksamaal. München sai kannatada koguni kahel korral, lisaks sadas seal 17. kuupäeval tugevat paduvihma – 68 mm tunniga. Pool kuud said sakslased ka higistada, kuuma oli ligi 34°. Palavuse tõttu suri Pakistanis üle 130 inimese, riigijuhid korraldasid palvusi vihma saamiseks. Tunduvalt jahedam oli Jäämere ääres, –25 °C.

Päikest oli mais ligi viiendiku rohkem kui Eestis tavaliselt. Ultraviolettkiirguse intensiivsus kasvas iga päevaga: kui kuu algul mõõdeti Tõraveres UV-indeksiks 4,4, siis 28. kuupäeval oli see juba 6,2.

Ain Kallis, meteoroloog